



# משרד הכלכלה והתעשייה

ועדת כלכלה – יולי 2020





משרד הכלכלה והתעשייה  
משנה למנכ"ל

## תמונת מצב בתעשייה

ביקושים עולמיים



ביקושים מקומיים



תפקוד כללי



תובלה ימית



תובלה אווירית



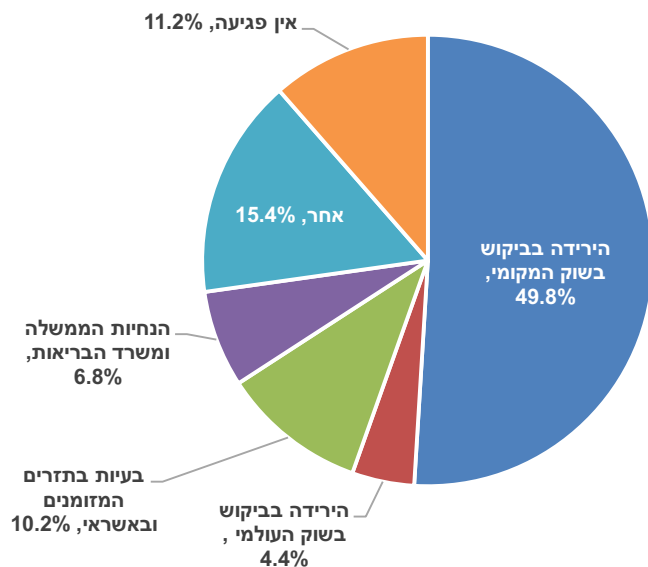
זמינות עובדים





## תמונת מצב בתעשייה – פירוט

### הגורם המשמעותי ביותר לפגיעה בפעילות הכלכלית



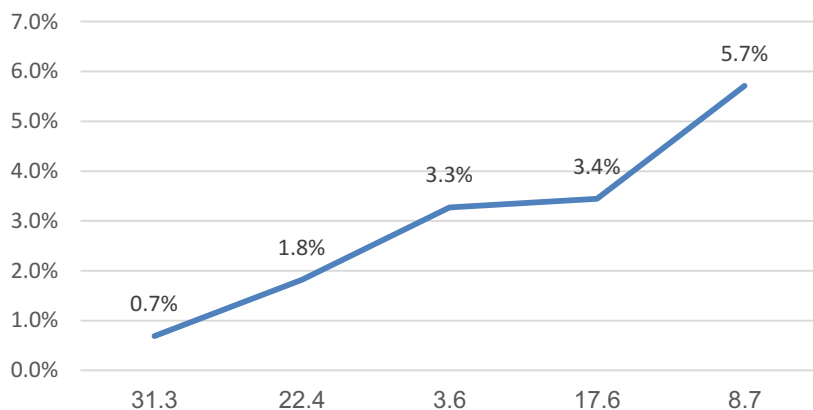
**ביקושים** – מגמה מעורבת שיוצרת תמונה דואלית בתעשייה

- מחד, מגמה עולמית של **ירידה בביקוש** למוצרים גורמת להאטה בפעילות העסקית
- מאידך, ענפים בהם נרשמת **פעילות מוגברת** בצל המשבר. בעיקר ענפים המספקים מוצרים חיוניים כגון מזון לשוק הקמעונאי, חומרי חיטוי, פארמה, טואלטיקה
- **עלייה בביקוש** בענפים נוספים, לדוגמה מוצרים לבית וריהוט



## תמונת מצב בתעשייה – פירוט

שיעור המפוטרים בתעשייה (ללא עילית)



עובדים בתעשייה ללא תעשייה עילית) - 249,722  
מפוטרים - כ-14,270 עובדים

מקור: סקרי מצב עסקים של הלמ"ס: מרץ-יולי 2020

### עובדים בתעשייה –

- **מצב התעסוקה:** כ-80% מהעובדים מגיעים באופן סדיר, כ-3% מהבית וכ-3% בחל"ת, היתר בחופשה/מחלה וכד'

### התגברות מגמת הפיטורים:

- התופעה קיימת **במיזמים קטנים** אם כי מתגברות ההצהרות על הצורך לפטר עובדים בהיעדר שינוי מגמה
- המגמה באה **על רקע הירידה בביקושים**, המצריכה התאמות בפעילות הייצור
- המגמה **שונה מהגל הראשון** בין היתר בשל העובדה שמפעלים עבדו על הזמנות מלפני המשבר
- התופעה **צפויה להחריף** עם חוסר הודאות לגבי הפעילות העתידית



## תמונת מצב בתעשייה – פירוט

### מיקוד ענפי

#### מזון:

- הביקושים בשוק הקמעונאי מתאפיינים בהתנהגות לא סדירה, החברות מתקשות לחזות את התנהגות השוק
- בשוק המוסדי עדיין יש ירידה של עשרות רבות של אחוזים בהיקפי הצריכה, לעיתים על סף עצירה כמעט מוחלטת
- אין בעיות בתשומות ושרשראות האספקה

#### טואלטיקה וקוסמטיקה:

- ירידה משמעותית במכירות בתחום הקוסמטיקה
- מוצרי ניקוי אלכוהול: הצפה בשוק, והציבור רוכש פחות
- טואלטיקה ומוצרי צריכה: יציבות עד ירידה קלה עקב מלאים שנרכשו בגל הקודם

### חומרים גלם ותשומות לייצור

- בראשית משבר הקורונה דווח על מספר מקרים של מחסור בחומרי גלם ותשומות לייצור, בשל מחסור אצל ספקים וחסמי שילוח
- כיום לא ידוע על מחסורים בתשומות לייצור
- הדיווחים על התייקרות עלויות עודם רלוונטיים, דבר המביא לעליית מחיר חומרי הגלם (וכן ייקור בעלויות יצוא)



משרד הכלכלה והתעשייה  
משנה למנכ"ל

## תמונת מצב יצואנים

### כימיקלים ומינרלים:

- הענף אחראי על כ-33% מייצוא הסחורות הישראלי, בסכום של כ-15.5 מיליארד דולר. סך ייצוא הסחורות הכולל בשנת 2019 עמד על כ-47 מיליארד (נתוני למס המבוססים על מנהל המכס).
- רוב החברות המשיכו לעבוד לאורך כל התקופה
- בתחום התרופות ניכר כי המשבר עבר בצורה טובה יחסית. חלק מהחברות אף ציינו עלייה בתחזיות, אך נתוני הייצוא עדין נמוכים במהלך 2020
- עלויות הייצור גדלו בתקופה זו לאור דרישות משרד הבריאות (הסעות למפעל, משמרות, בגדי מגן)
- שילוח – עיכובים שונים בנמלים והייתה עליה חדה במחירי השילוח האווירי

### ענף המכשור הרפואי:

- הענף אחראי על כ-4.4% מהייצוא הסחורות הישראלי (ללא יהלומים) בשנת 2019, עם מעל ל-2 מיליארד דולר
- חברות רבות ממשיכות לפעול בתחום, שבחלקן חווה אף עלייה בביקושים הגלובליים
- מלאי וחומר גלם – חלק מהחברות הגדילו את המלאי שלהם עם תחילת המשבר וחלקן אף מחזיקות באופן קבוע מלאי גדול מהנדרש על מנת להיות מוכנים לשינויים בביקושים ובשרשרת האספקה הגלובלית.
- שרשרת האספקה – הושפעה מהשינויים באסיה, באירופה ובארה"ב. כיום המצב כמעט חזר לשגרה



משרד הכלכלה והתעשייה  
משנה למנכ"ל

## תמונת מצב יצואנים

### ענף האלקטרוניקה

- הענף אחראי על כ- 17% מייצוא הסחורות הישראלי, סך הייצוא בענף בשנת 2019 עמד על מעל 8 מיליארד דולר
- ניכר כי תחום זה לא חווה ירידה גדולה בביקושים ובחלקו אף עלייה בשנת 2020
- מלאי – חברות רבות בענף נאלצו להחזיק מלאי גדול יותר מהממוצע על מנת להיות מוכנים לשינויים בביקושים ופגיעה בשרשרת האספקה הגלובלית
- ירידה בפריזון לאור העבודה ב-2 משמרות ועמידה בדרישות משרד הבריאות

### ענף הגומי והפלסטיק

- הענף אחראי על כ-5% מייצוא הסחורות הישראלי, סך הייצוא בענף בשנת 2019 עמד על כ-2.9 מיליארד דולר
- חברות המייצרות מוצרי אריזה שונים, פולימרים, מוצרי פלסטיקה ועוד
- ממשיכים לעבוד כרגיל
- שילוח – רוב השילוח מתבצע באמצעות תובלה ימית. ברמת המאקרו, הנמלים פתוחים ויש תנועה של סחורה, אך ברמת המיקרו החברות משקיעות זמן וכסף רב בדרכים שונות לייבא ולייצא לישראל
- עלות ייצור – עלות הייצור עלתה בעקבות עמידה בהנחיות משרד הבריאות

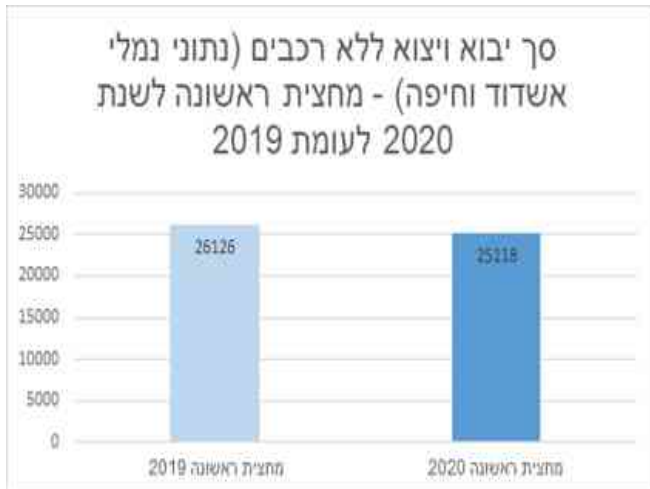


## מצב ההובלה הימית בישראל

- ככלל פעילות ההובלה הימית בימים אלו בנמלי הים בישראל מתנהלת באופן תקין
- קיימת השפעה של הקורונה על פעילות נמלי ישראל מהצד התפעולי בשל ההנחיות החדשות, אך זו אינה משמעותית והעומסים אינם חריגים
- עד כה אין השפעה משמעותית של מגמת ביטולי ההפלגות הבינלאומית על המצב בארץ

• **עלויות שירותי הנמלים** - מכולות אחסנה רבות נשארות בנמלים ללא יכולת להעבירן למכס. בתקופת ההמתנה (מרץ- מאי) צברו המכולות עלויות אחסנה חריגות המסתכמות לכדי 189 מיליון ₪. לפני מספר ימים התייחסה שרת התחבורה לבקשה וציינה שמנהלי הנמלים יבואו לקראת הפונים, אך בפועל לא חל עדיין שינוי בעלויות הנגבות בנמלים בארץ. יצוין כי אין מדובר בנושא חדש

• נתוני הנמלים למחצית הראשונה של השנה מעידים על **ירידה של כ- 4%** בסך היקף היבוא והיצוא ללא רכבים, ביחס מחצית הראשונה של שנת 2019







משרד הכלכלה והתעשייה  
משנה למנכ"ל

## מצב ההובלה האווירית בישראל

- **היקף שינוע המטענים** האוויריים בשבועיים הראשונים של חודש יולי 2020 היה **נמוך יותר** מהתקופה הדומה בחודש שעבר, ועמד על 10.2 אלף טון לעומת 12.5 אלף טון (יבוא ויצוא), ירידה של 18.4%
- הירידה מיוחסת בעיקר לעובדה שחלק לא מבוטל מהפעילות של אל על בחודש מתחילת המשבר התמקדה בשינוע ציוד רפואי מסין לאירופה דרך ישראל ולכן חלק גדול מהירידה מקורה בפעילות שאינה קשורה למסק הישראלי אלא לירידה בביקושים העולמיים.
- בחציון הראשון של החודש 37 חברות תעופה בינלאומיות הפעילו טיסות אל ומנתב"ג, **נתון המשקף המשך חזרת חברות תעופה לטיסות אזרחיות** (נוסעים ומטען)
- בהתאם לאיסור כניסת אזרחים זרים מהעולם והמגבלות על תנועת תיירים, ולמרות חזרה הדרגתית של טיסות נוסעים, **עיקר שינוע המטענים התרכז בטיסות מטען ייעודיות** (11.4% מהשינוע בלבד בטיסות נוסעים)
- הובלת מטענים – למרות הצניחה החדה בהיקפי טיסות הנוסעים בעולם (עליהם מובלים מטענים), **הביקוש להובלה אווירית נותר יחסית יציב**. תחזית IATA לשנת 2020 צופה ירידה של 16.9% בהיקף הובלת המטענים בעולם ביחס לשנה קודמת. עם זאת, בשנת 2021 צפויה עליה וחזרה להיקפים של 2019





## פעולות משרד הכלכלה והתעשייה לסיוע לתעשייה

1. קשר יומיומי עם התעשייה (שיחות טלפוניות אישיות וישירות) וטיפול בפניות של חברות פרטניות
  2. גיבוש תמונת מצב, זיהוי חסמים מרכזיים וצרכי התעשייה
  3. קידום פתרונות נקודתיים לאתגרים שעלו: חוסרים בחומרי גלם, זמינות מומחים זרים ועובדים פלסטינים
  4. פרסום מידע חיוני לתעשייה כגון סטטוס נתיבי הובלה אוויריים וימיים והנחיות להתנהגות במפעלים בצל קורונה
  5. מתן סיוע למשרד הבריאות באיתור ציוד רפואי חיוני בארץ ובחו"ל
  6. הכוונת פעילות המכון לייצור מתקדם והמרכז להתייעלות במשאבים למיקוד בסיוע למפעלים לצלוח את המשבר, הגדלת תקציב פעילות המכונים ב- 20 מיליון ₪ והתאמת תכנית העבודה לשם הגדלת היקף הסיוע.
  7. בניית מתווה התקשרות עם חברות/ות תעופה להבטחת רציפות בשילוח אווירי של מטענים
  8. הקלות בעקבות משבר הקורונה בתכניות כלי סיוע לתעשייה של סחר חוץ
- סיוע מהסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים:
1. 249 עסקים מתחום תעשייה קיבלו סיוע ליווי לקבלת אשראי באמצעותה מעוף
  2. 307 עסקים בתחום התעשייה קיבלו שירותי יעוץ במגוון תחומים
  3. ביוני 2020 נפתח מחזור הכשרה בנושא חדשנות מבוססת מידע – DDI לצורך שיפור הפרייוו, בקורס משתתפים 13 עסקים מתחום התעשייה



## פעולות הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה

1. **שחרור מענקים מואץ עבור תכניות מאושרות** - מתוך הבנת צורך השעה, הרשות להשקעות פועלת לקיצור משך הזמן לשחרור מענקים עבור תכניות מאושרות, ואף מאפשרת למהנדסים, הממונים על אישור ביצוע ההשקעות בתכנית, לערוך את הביקורת ע"י שיחות זום, ללא צורך הגעה לשטח המפעל.
2. **במסגרת הוראת מנכ"ל 4.54, מסלול להטמעת טכנולוגיות ייצור מתקדם בתעשייה, פורסמו שני מסלולים מהירים לדיגיטציה ואוטומציה בעידן הקורונה, בהיקף תקציבי של 60 מיליון ₪, אשר נועדו לסייע למפעלים להשתקם ולצאת ממשבר הקורונה, באמצעות המעבר ליצור המתקדם מבוסס טכנולוגיות Industry 4.0.**
3. **פרסום הקלות בביצוע תכניות במסלולי השקעות הון, כמפורט להלן:**
  - מסלול מענקים –
    - ✓ הארכת תקופת ביצוע של תכניות מאושרות משנתיים לחמש שנים
    - ✓ עמידה ביעדי התכנית בשיעור של 70% תיחשב כעמידה מובהקת ביעדי התכנית (במקום 80% הנדרש בנהלים הקבועים).
  - מסלולים מנהליים –
    - ✓ תתאפשר הארכה מועד ביצוע בשנה נוספת/שנתיים נוספות, בהתאם לאופי המסלול.
    - ✓ עמידה בשיעור של 80% ביעדי התכנית תיחשב כעמידה מובהקת ביעדים (במקום עמידה מלאה בנדרשת בהוראות)



## פעולות הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה – המשך

4. הרשות להשקעות פועלת לפרסום מסלול תמיכה בייצור תעשייתי הנותן פתרונות ל- COVID - 19, בהיקף תקציבי של 20 מיליון ₪

מסלול זה נועד לסייע לתאגידים המעוניינים להקים קו/וי ייצור לייצור מוצרים אשר יתנו פתרונות להתמודדות עם נגיף הקורונה - COVID-19, לרבות מיגון נשימתי ועורי, מכשור רפואי וכדו'. מסלול זה צפוי להתפרסם בימים הקרובים.

### 5. מסלולי תעסוקה ברשות להשקעות

#### • הקלות לתכניות מאושרות –

✓ הפחתת תנאי סף לקבלת מענקים

✓ הארכת תקופות דיווח

✓ אפשרות להקפאה זמנית של התכניות

✓ הקלה בדרישות בירוקרטיות לקבלת המענקים ועוד

• עדכון מסלולי הסיוע לתימרוץ מעסיקים בגין קליטת עובדים חדשים, כך שיהיו קלים ונגישים יותר ויפנו למנעד רחב יותר של מעסיקים פוטנציאליים, לרבות יצירת תתי מסלולים ייעודיים לתקופת הקורונה.



משרד הכלכלה והתעשייה  
משנה למנכ"ל

## פירוט "מענקי קורונה" במשרד

### מינהל תעשיות:

- הגדלת תקציב פעילות המכון לייצור מתקדם והמרכז להתייעלות במשאבים ב- 20 מיליון ₪

### מינהל סחר חוץ:

- הפעלת תכניות סיוע ליצואנים (כסף חכם ושלי"ב) ב- 65 מיליון ₪
- רשת בטחון לחברות תעופה על מנת שיפעילו טיסות מטען ליעדים מרכזיים- 10 מיליון ₪

### מינהל אזורי תעשייה:

- סבסוד הוצאות פיתוח וקרע- 5 מיליון ₪

### הרשות להשקעות:

- מסלול להטמעת טכנולוגיות ייצור מתקדם בתעשייה- פורסמו שני מסלולים מהירים לדיגיטציה ואוטומציה בעידן הקורונה, בהיקף תקציבי של 60 מיליון ₪
- מסלול תמיכה בייצור תעשייתי הנותן פתרונות ל- 19 COVID - , בהיקף תקציבי של 20 מיליון ₪- יפורסם בקרוב
- מסלולי תעסוקה ברשות להשקעות- הקלות לתכניות מאושרות, עדכון מסלולי הסיוע לתימרוץ מעסיקים בגין קליטת עובדים חדשים



# תודה על ההקשבה!

משרד הכלכלה והתעשייה

כלכלה חזקה ויציבה  
יולי 2020

